

סדר קדשים | מסכת מנחות נ"ו-ס"ב

פרשת ויקהל-פקודי | י"ט-כ"ה באדר תשפ"ו (14-8 למרץ 2026)

מן התלמוד

סדר קדשים, מסכת מנחות ס"ב. א'

רב אחא בר יעקב מומטי ליה ומייתי ליה ומחוי הכי ואמר גירא בעינא דשטנא. ולא מילתא היא משום דאתי לאתגרוי ביה.

ממטי ליה ומייתי ליה – מוליך אותו ומביא אותו
גירא בעינא דשטנא – חץ בעיני השטן
דאתי לאתגרוי ביה – שיבוא להתגרות בו

הסבר: אב אחא בר יעקב היה מנענע את הלולב בסוכות ואומר "חץ בעיני השטן". אולם חכמים מעירים שלא ראוי לעשות כך, כדי לא לגרום לשטן (היצר הרע) להתגרות בו.

תפילה לשלום חיילי צה"ל:

מי שברך אבותינו
אברהם יצחק ויעקב,
הוא יברך את חילי צבא ההגנה לישראל
ואנשי כחות הבטחון,
העומדים על משמר ארצנו וערי אלהינו,
מגבול הלבנון ועד מדבר מצרים,
ומן הים הגדול עד לבוא הערבה
ובכל מקום שהם, ביבשה באויר וביים.
יתן ה' את אויבינו הקמים עלינו
נגפים לפניהם!
הקדוש ברוך הוא ישמר ויציל את חילינו
מכל צרה וצוקה, ומכל נגע ומחלה,
וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם.
ידבר שונאינו תחתיהם,
ועטרתם בכתר ושועה ובעטרת נצחון.
ויקיים בהם הכתוב:
"כי ה' אלהיכם ההלך עמכם,
להלחם לכם עם אויביכם להושיע אתכם".
ונאמר: "אמן".

הלימוד מוקדש להצלחת חיילי צה"ל ורפואת הפצועים
אחינו כל בית ישראל
הנתונים בצרה ובשביה
העומדים בין בים ובין ביבשה
המקום ירחם עליהם
ויוציאם מצרה לרחוקה
ומאפלה לאורה
ומשעבוד לגאולה
השטא בעגלא ובזמן קריב
ונאמר אמן

דף נ"ו: בכור בהמה

נאמר בתורה שבכור בהמה טהורה קדוש בקדושת קרבן והוא שך לכהן. ומה יעשו כאשר בית המקדש חרב? אסור להשתמש בבכור זה, כי הוא קרבן. בכור בהמה שהוא בעל מום, נפסל מקדושת הקרבן ומותר לאכל אותו, ואסור לעשות מום בקרבן בכור בכל דרך שהיא.

דף נ"ז: "מאכל בן דרוסאי"

ישנו ביטוי בתלמוד: "מאכל בן דרוסאי". מהו מאכל זה? לפני שנים רבות היה שויד נודע בשם "בן דרוסאי" שמעולם לא שהה זמן רב במקום אחד, מחשש פן יתפס על ידי אנשים או על ידי השלטונות ויבוא סופו. בכל מקום הוא היה זמן קצר ביותר והמשיך הלאה. בתנאי חייו הבהולים הוא התרגל לאכול מאכלים מבושלים בחלקם בלבד, כי לא היה לו זמן כדי להמתין עד שהמאכל יתבשל כהוגן. מאז נהגו לכנות "מאכל בן דרוסאי" מאכל שלא התבשל כל צרכו, ומשתמשים במונח זה הן בהלכות בישול בשבת, והן בדף זה לגבי בישול של קרבנות.

דף נ"ח: גזלות עם הביכורים

"ביכורים" מלשון בכור. אלה הפרות הראשונים, הבכורים. הולך אדם בפרדסו, והנה הוא מבחין שביין עלי העץ מתחיל לבצבץ פרי. נוטל חוט, קושר על הפרי ואומר: "זה יהיה ביכורים". כשהפרי גדל והיה ראוי לאכילה, קטפו אותו, הניחוחו בכלי והעלו אותו לירושלים לכהנים. מביאי הביכורים נהגו להניח גזלות על סלי הפרות, כדי ליפות את הפרות ולהראות את השפע שה' נתן להם. מה עשו בגזלות אלו? הקריבו אותם לקרבן עולה. גזלות נוספים היו מביאי הביכורים נושאים בידיהם, כמתנה לכהנים.

"תלמוד ישראלי" פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי המנגיש את התלמוד תוך חיזוק והעצמת הקשר לתרבות ומורשת ישראל.

זמני השבת במוקדי הפעילות בעולם:

ישראל י"ם:	ניו יורק:
כניסת שבת: 17:10	כניסת שבת: 18:41
יציאת שבת: 18:23	יציאת שבת: 19:43
ישראל ת"א:	גרמניה:
כניסת שבת: 17:26	כניסת שבת: 17:40
יציאת שבת: 18:25	יציאת שבת: 18:59

- 3 באיזו שנה מתרחש האירוע שבציור?
- 4 שני פרטים בציור לא הגיוניים - מהם?

- 1 מי האיש המציור בציור ומה הוא מצהיר?
- 2 מיהם שני האנשים בציור ולאן הם הולכים?

נכון/לא נכון

- 1. מספר היהודים בעולם עולה על מס' היהודים שחיים בארץ ישראל
- 2. בשנה שחלפה, למרות המלחמה, 32,161 יהודים עלו ארצה
- 3. קהילת היהודים הגדולה בעולם מעבר לים נמצאת בפריז
- 4. לסוכנות היהודית יש 200 שליחים ברחבי העולם
- 5. הרבה נערים ונערות יהודיים מגיעים לארץ לביקור ארוך במסגרת פרויקט תגלית ופרויקט מסע

מי אנחנו?

- 1. אחד מאיתנו נקרא 'הסופר', ושם אביו של השני נקרא חִכְלִיָה.
- 2. על 'הסופר' נאמר שראוי הייתה התורה להינתן על ידו.
- 3. על שמו של השני יש יישוב ליד העיר שוהם.
- 4. שנינו היינו מנהיגים יהודיים שהובילו את תהליך שיבת ציון לקראת בניית בית המקדש השני.

5780
ה'תשי"ט

5778
ה'תשע"ח

5727
ה'תשנ"ז

5708
ה'תש"ח

5707
ה'תש"ז

5699
ה'תרצ"ט

5657
ה'תרל"ז

5323
ה'רמ"ג

5260
ה'תת"ס

5258
ה'רמ"ח

4900
ה'רמ"ב

4800
רש"י

4650
רבי סעדיה גאון

4260
ימי הביניים

510
תקופת הראשונים

1492
גירוש ספרד

סדר קדושים | מסכת מנחות | דף נ"ט - ס"ב

דף נ"ט: שָׁמֶן עַל הַמִּנְחָה

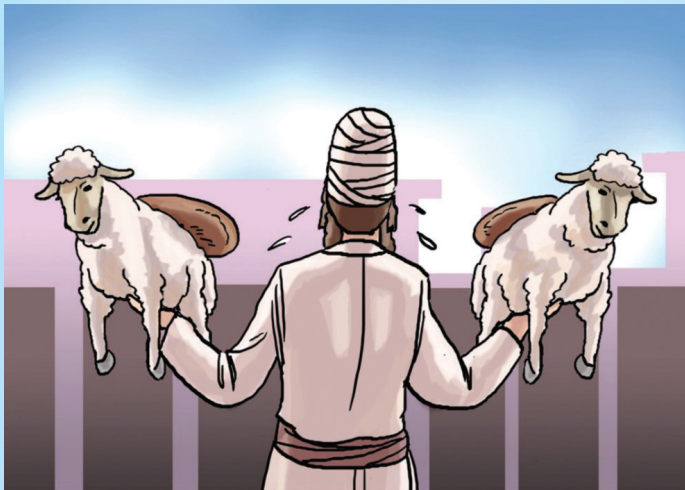
על מנחה שִׁמְבִיבָא חוֹטָא על עֲבֵרָה שְׁעֵבֵר, אִין הִכְהֵן שָׁם שְׁמֶן. מִדּוּעַ? כִּי הַשְׁמֶן עוֹשֶׂה אֶת הַמִּנְחָה לְמַהוּדָרָתָהּ, וְהַתּוֹרָה אֵינָה רוֹצֶה שְׁמִנְחָה שְׁבָאָה בְּגִלּוּל עֲבֵרָה תַּהִיָּה מְהוּדָרָתָהּ. מֵה דִינָה שֶׁל הַמִּנְחָה שֶׁהִכְהֵן, יֵצֵק עֲלֶיהָ טִיפַת שְׁמֶן? וּבָכֵן, אֶפִּילוֹ טִיפַת שְׁמֶן אַחַת פּוֹסְלַת אֶת כָּל הַמִּנְחָה, כִּי הַתּוֹרָה אוֹמְרַת "לֹא יִשִּׂים עֲלֶיהָ שְׁמֶן" - אֶפִּילוֹ אִם הוּא שָׁם טִיפָה אַחַת, הַמִּנְחָה פְּסוּלָה.

דף ס"א: מִנְחָה שֶׁל נוֹכְרִי

יֵשׁ הַבְּדֵל בֵּין מִנְחָה הַמּוֹבִיבֶת עַל יְדֵי יְהוּדֵי לְבִין מִנְחָה הַמּוֹבִיבֶת עַל יְדֵי נוֹכְרִי: מִנְחָה הַמּוֹבִיבֶת עַל יְדֵי יִשְׂרָאֵל, הִכְהֵן לֹקַח מִמֶּנָּה קוֹמֵץ וּמִקְטִיר אוֹתוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ, וְאֶת יֵתֵר הַמִּנְחָה אוֹכְלִים הַכֹּהֲנִים, אֲךָ מִנְחָה הַמּוֹבִיבֶת עַל יְדֵי נוֹכְרִי עוֹלָה כְּלִיל עַל הַמִּזְבֵּחַ, וְאִין הַכֹּהֲנִים אוֹכְלִים מִמֶּנָּה מֵאוּמָּה.

דף ס"א: "תְּנוּפָה"

אַחַת מֵעֲבוּדוֹת הַמִּקְדָּשׁ שֶׁהַכֹּהֲנִים עָסְקוּ בָהֶם הִיְתָה "תְּנוּפָה". הַמִּשְׁנָה הַנִּלְמַדֶּת בְּדָף זֶה מוֹנֶה קְרִבּוֹת שֶׁצָּרִיךְ הִכְהֵן לְהִנְיָף, לְפָנֵי שְׁמִקְרִיבִים אוֹתָם, בֵּין הֵיטֵר מוֹנֶה הַמִּשְׁנָה אֶת "שְׁתֵּי הַלֶּחֶם וּשְׁנֵי כֶבֶשֶׂי עֲצֵרֶת". אִיךְ הָיָה הִכְהֵן מִנְיָף אוֹתָם יַחַד? וְהוּא הִנְיָח אֶת הַלֶּחֶמִים עַל הַכֶּבֶשִׂים, בְּעוֹדָם חַיִּים, הַכִּנִּים אֶת שְׁתֵּי יְדָיו תַּחַת הַכֶּבֶשִׂים וְהִנְיָף אוֹתָם בְּאֵיזֵר, קְדִימָה וְאַחֲרָה, לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה.

דף ס"ב: רַבִּי חֲנִינָא בֶן חֲכִינָאי

אַחֲרֵי חוֹרְבַן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הַשֵּׁנִי, הִפְכָּה הָעִיר יְבֵנָה לְמִרְכָּז רִחוּנֵי, בְּעֵמְלוֹ הָרַב שֶׁל רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן זְכָאִי. בֵּית הַדִּין הַגָּדוֹל יָשֵׁב בָּהּ, הוֹקֵם בָּהּ בֵּית מִדְרָשׁ גָּדוֹל לְחֻכְמִים רַבִּים וְתַלְמִידִים שֶׁלְמָדוּ בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ צְמַחוּ וְהָיוּ לְגִדּוּלֵי הַדּוֹר הַבָּא. בֵּין צְעִירֵי הַחֲבֻרָה בִּישִׁיבֵת יְבֵנָה בְּאוֹתָהּ תְּקוּפָה, הָיָה רַבִּי חֲנִינָא בֶן חֲכִינָאי, שֶׁדִּבְרָיו מוֹבָאִים בְּדָף זֶה, שֶׁהָיָה מִתְלַמְּדוֹ הַמּוֹבָהקִים שֶׁל רַבִּי עֲקִיבָא, יַחַד עִם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּר יוֹחָאִי. שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה רְצוּפוֹת הוּא לָמַד תּוֹרָה בְּבִנְי בְּרַק מִפִּי רַבִּי עֲקִיבָא, וּבִתְלַמּוּד וּבְמִדְרָשִׁים מוֹפִיעִים מֵאֲמָרִים רַבִּים בְּשִׁמּוֹ בְּהִלְכָה וּבְאֵנְדָה. בְּמִדְרָשׁ מְסוּפָר עַל צְדָקוֹתָיו, שָׂרָב יָמָיו יָשֵׁב בְּתַעֲנִית, מְגִיל שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה וְעַד הָיִיתוֹ בֶּן תְּשַׁעִים וְחֻמָּשׁ.

דבר תורה

התכונה הבולטת ביותר, אותה מדגישה התורה ביחס לאומנים שבנו את המשכן היא- "חכמי לב". מדובר בביטוי מיוחד הדורש בירור והבנה, שכן החכמה נמצאת לכאורה בראש- במחשבה- בשכל, ומה הקשר בינה לבין הלב? התשובה לכך טמונה בהבנה כי ישנו קשר בין עולמו המחשבתי של האדם לבין מצבו המוסרי שעיקרו בלב. יכול להיות בן אדם חכם מאוד, אך מבחינה מוסרית הוא לא הולך בדרך הישר. בצורה שכזו חכמתו אינה ראויה ויכולה אפילו להגיע למקומות לא נכונים ומסוכנים, ולכן התורה מקפידה גם על לב ישר ומוסרי. בשילוב כזה, בין מוסר ושכל ישר, הולכת החכמה למקום הנכון, ואלו היו חכמי הלב שעבדו ובנו את המשכן וכליו.

שאלות השבוע ???

1. מי היה בן דרוסאי?
2. מה עושים אם גוי מביא מנחה לבית המקדש?
3. כמה זמן ישב רבי חנינא בן חכינאי בתענית?

בין הפותרים נכונה תיערך הגרלה שבועית* והזוכה בה יזכה בפרס איכות. את התשובות יש לשלוח עד יום רביעי שלאחר השבת של אותו עלון עד השעה 14:00, למייל talmudhagrala@medison.co.il יש לציין את מס' העלון עליו אתם עונים. *בפיקוח ראה חשבון

תשובות

הציור השבועי

1. כורש. מצהיר את הצהרת כורש כי מותר לכל היהודים שגלו מארצם לבלב עם חורבן בית ראשון לשמור על דתם ולשוב לארצם.
2. עזרא ונחמיה העולים לירושלים.
3. שנת 538 לפני הספירה.
4. מיקרופון ומגדל בבל

מי אנחנו?

עזרא הסופר ונחמיה בן חַכְלִיָּה

שאלות נכון / לא נכון

1. נכון, בעולם יש 9,846,000 לעומת 7,380,000 יהודים.
2. נכון
3. לא נכון, בארצות הברית.
4. לא נכון, בשנה האחרונה היו 3,000 שליחים.
5. נכון

